

PRIMORSKI DNEVNIK

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 400 lir

Leto XXXVI. Št. 210 (10.730)

TRST, petek, 12. septembra 1980

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Dobrodo« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužni Evropi.

TURINSKA TOVARNA ZAČELA POSTOPEK ZA ODPUST 14.303 DELAVCEV

DANES NA MINISTRSTVU OBNOVITEV POGAJANJ MED PREDSTAVNIK FIATA IN ZVEZE KOVINARJEV

Minister Foschi se je že včeraj ločeno sestal z zastopniki Fiata in FLM
Danes 4-urna stavka v vseh obratih Fiata, 25. septembra splošna stavka v Piemontu

RIM — Minister za delo Foschi se je že včeraj zjutraj začel s svojimi poskusi, da bi obnovili prekinitve pogajanja med turinsko tovarno Fiat in Zvezo kovinarjev delavcev. Foschi, ki je že v sredo dejal, da je vlada pripravljena posredovati med obema stranema, se je zjutraj sestal s predstavniki FLM, ki so mu orisali potek dosedanjih pogajanj s Fiatom ter vzroke, zaradi katerih se je po njihovem mnenju v sredo popoldne prekinilo pogajanje z vodstvom podjetja.

Ob koncu sestanka, katerega so se s sindikalne strani udeležili generalni tajnik FLM Galli in Mattina, da bi obnovili pogajanja, je bil vendarle posredovati med obema stranema, se je zjutraj sestal s predstavniki FLM, ki so mu orisali potek dosedanjih pogajanj s Fiatom ter vzroke, zaradi katerih se je po njihovem mnenju v sredo popoldne prekinilo pogajanje z vodstvom podjetja.

Kar zadeva stavek z ministrstvom za delo je generalni tajnik Galli dejal, da so sindikalne organizacije zahtevale stavek s Foschijem

Stavkajoči delavci pred tovarno Mirafiori (Telefoto AP)

ga spremljali odgovorni za avtomobilski sektor Ghidella, direktor industrijskih odnosov Annibaldi in odgovorni za zunanje odnose Montemolo. Romiti je še pred sestankom povedal, da Fiatovi predstavniki ob koncu pogovorov z ministrstvom ne bodo dajali izjav. Ni pa težko uginiti, kaj so Fiatovi predstavniki povedali Foschiju. Predvsem zagovarjajo tako imenovano zunanjo mobilnost, se pravi pretakanje delovne sile med posameznimi tovarnami, v tem konkretnem primeru od Fiata k nekaterim drugim tovarnam v Piemontu. Sindikalni predstavniki so to rešitev že zavrnili, saj v bistvu pomeni odpust večjega števila delavcev. Turinska tovarna pa je popolnoma drugačnega mnenja in pravi, da je v Turinu in v Piemontu na razpolago 5 do 6 tisoč delovnih mest, letno, poleg tega pa navedla več 10 tisoč delovnih mest, ki naj bi bila nekrita v Piemontu. Te podatke sindikalni predstavniki odločno pobijajo ter trdijo, da je že sedaj v seznamu brezposelnih v Turinu zapisano kar 68.000 oseb, od katerih 23.000 išče prvo zaposlitev.

V skladu s svojimi stališči in izjavami, ki so jih dali njeni predstavniki v sredo, je turinska tovarna začela s postopkom za odpustitev 14.303 delavcev. S tem v zvezi so pokrajinske sindikalne organizacije popoldne prejele pismo zveze industrijske, v katerem slednja sporoča, da je tovarna Fiat primorana, zaradi hude krize v podjetju, skrajšati število zaposlenih, da bi prilagodila proizvodnjo sedanjim zahtevam tržnice in da bi spet postala konkurenčna. Poleg tega pravi, da zveza industrijske, da bi moral tudi zmanjšati število vozil, ki se trenutno kopičijo v njegovih skladiščih. Sindikalne organizacije imajo sedaj sedem dni časa, da zahtevajo od zveze industrijske stavek, na katerem bi proučili vzroke, ki skrajšajo organizacijo. Mirobilno srečanje bi moralo biti v roku naslednjih petih dni, medtem ko se bo moral postopek zaključiti v teku petindvajsetih dni od sporočila delavskim organizacijam.

Po zaključku štiriurnega pogovora s predstavniki turinske tovarne je minister za delo Foschi sklenil sklicati strani za danes zjutraj, da bi skušali premostiti zastoj. V komunikaciji ministrstva za delo je rečeno, da je minister ugotovil, da obstaja pripravljenost podjetja za iskanje rešitev, s katerimi bi se lahko strinjale tudi sindikalne organizacije. Zato je minister Foschi pozval Fiat in FLM naj že danes zjutraj na sedežu ministrstva za delo nadaljujejo s pogajanjmi.

Včeraj popoldne sta se tudi sestali tajništvi zveze kovinarjev delavcev in enotne sindikalne federacije CGIL, CISL, UIL. Sestanek je

trajal pet ur, na njem pa so poročili potek turinskih pogajanj ter ugotovili, da gre za razbijte pripisati predvsem nepopustljivosti Fiatovih predstavnikov, ki si lastijo enostransko pravico, da odpustijo delavce iz službe.

Popoldne se je delegacija zveze kovinarjev delavcev sestala tudi s predstavniki socialistične stranke in komunistične partije, ki so sindikalnim zastopnikom izrazili svojo solidarnost v boju proti odpustom.

Sindikalne organizacije so za danes proglasile štiriurno stavko v vseh Fiatovih obratih. Na avtomobilskem področju ategnejo biti stavke tudi daljše, saj bodo o njih sklepali na posameznih delavskih skupščinah. To pomeni, da bo delo v Mirafiori, Rivalti in Lingotto v bistvu ustavljeno ves dan, saj bodo ves dan skupščine, sprejeli, protestne manifestacije. Druga splošna stavka bi morala biti 25. septembra v vsem Piemontu.

PREDSEDNIK IZVRŠNEGA SVETA SRS NA OBISKU V FURLANJI-JULIJSKI KRAJINI

Comelli in Zemljarič pozitivno ocenila razvoj sodelovanja med obema deželama

Obojestransko izražena želja po odobritvi zakona za globalno zaščito slovenske manjšine v Italiji

Sodelovanje med Furlanijo - Juljsko krajino in SR Slovenijo se vsestransko ugodno razvija. Vsaka izmenjava, vsako srečanje predstavljata podoben korak naprej, tudi spodbuda za nadaljnjo poperitev in vsebinsko obogatitev sodelovanja. Ta ugotovitve velja v še večji meri za srečanja na najvišji ravni, ki vedno predstavljajo trenutek preverjanja opravljenega dela, utrjevanja dosežkov in določanja smernic za nadaljnje sodelovanje.

To lahko rečemo tudi o včerajšnjem sestanku med predsednikom IS SRS Janezom Zemljaričem in predsednikom delovnega odbora Furlanije-Juljske krajine Antoniom Comellijem. Predsednik Zemljarič je prišel prvič na obisk v našo deželo, odkar je prevzel to pomembno funkcijo; v vili Chiozza pri Cerinjanu je bil gost predsednika Comellija. Delovnega sestanka sta se udeležila tudi namestnik predsednika republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje SRS Drago Mišič in šef kabineta predsednika delovnega odbora F-J-K Franco Ricchetti, pri čemer razgovorov pa je sodeloval tudi generalni vladni komisar v deželi Furlaniji-Juljski krajini Mario Marrozzo.

Razvijano sodelovanje in številna vprašanja skupnega interesa se sama po sebi pojasnjujejo vsebinsko včerajšnjih pogovorov. Predsednika Zemljarič in Comelli sta posvetila posebno pozornost vsem skupnim vprašanjem, ki izhajajo iz izvajanja osimškega sporazuma. Govorila sta o prometnih povezavah, o gospodarskem in industrijskem sodelovanju, o ekološki zaščiti obmejnih področij in o čistosti voda, o sodelovanju na nekaterih specifičnih sektorjih, kot sta avto-prevoznikstvo in ribolov, o splošnih vprašanjih gospodarskega sodelovanja, o kulturnih izmenjavah, o razvoju vloge slovenske manjšine v Italiji in italijanske narodnosti v Sloveniji o razvoju skupnosti Alpe Adria, ki se bo čez deset dni sestala na plenarnem zasedanju v Gradcu in o drugih vprašanjih. Pogovor je bil torej navdušen konkretni in je zadeval živo problematiko krepitve sodelovanja in sodelovanja prebivalstva obeh dežel, torej stvarna vprašanja, katerih reševanje vpliva na vsakodnevno življenje ljudi na obeh straneh meje in ne samo na splošen razvoj odnosov med deželama Furlanijo-Juljsko krajino in SR Slovenijo, oziroma, kot je bilo včeraj večkrat poudarjeno, na razvoj odnosov med Italijo in Jugoslavijo v okviru katerih sodi sodelovanje ob meji.

Med temi vprašanji je seveda tudi obsejna manjšinska problematika. Tako so na včerajšnjem sestanku obravnavali razne aspekte razvoja in napredka slovenske narodnostne skupnosti v Italiji in italijanske narodnosti v Sloveniji. Oba predsednika sta poudarila pomen te skupnosti za zблиžanje narodov in držav na tem območju. Da bi manjšine to vlogo lahko v največji meri uresničevale je bil poudarjen pomen njihovega svobodnega razvoja. Predstavniki iz SRS so pri tem izrazili željo, naj bi bil zakon o globalni zaščiti slovenske narodnostne skupnosti čimprej sprejet in naj bi zagotovil enakopraven položaj Slovencev na celotnem območju, kjer živijo. Predsednik Comelli pa je poudaril, da si bodo deželne oblasti v okviru svojih pristojnosti še naprej prizadevale, da bi prišlo v najkrajšem času do odobritve globalnega zaščitnega zakona.

Comelli in Zemljarič sta tudi podala oceno gospodarskega sodelovanja in sta obravnavala izvajanja tistih aspektov dvostranskih italijansko-jugoslovanskih dogovorov, ki pobliže zadevajo Furlanijo-Juljsko krajino in Slovenijo. Pri tem sta predsednika poudarila pomen celovitega izvajanja osimških sporazumov. Prav tako je bil poudarjen obojestranski interes za razširitev obmejnih sporazumov na nova področja; o tem naj bi v najkrajšem času razpravljala posebna mešana delovna skupina, ki naj bi preučevala predvsem vprašanja v zvezi z avto-prevoznikstvom in z ribolovom. Predsednika Comelli in Zemljarič sta tudi pojasnila stališča v zvezi z dejavnostjo skupnosti vzhodnoalpskih dežel »Alpe Adria«. Poudarjena je bila pozitivna vloga tega telesa za izdelavo skupne politike načrtovanja, gradnje infrastrukture ter zaščite naravnih in kulturnih bogastev v devetih deželah, ki sodelujejo v skupnosti »Alpe Adria«.

Srečanje je bilo torej uspešno. To sta poudarila tudi predsednika Comelli in Zemljarič v krajših izjavah po koncu uradnega dela pogovorov. Zemljarič je dejal, da lahko pričakujemo vrsto konkretnih in novih uspehov in rezultatov v razvoju sodelovanja med deželama, Comelli pa je napeljal skusno ugotovitev, da je duh osimških sporazumov politična smer, ki ji je treba odločno slediti ne glede na morebitna trenutna nihanja.

BOJAN BREŽIGAR

Na sliki: predsednika Comelli in Zemljarič si podajata roko.

TOČNO NA DAN 7. OBLETNICE V KRVI ZADUŠENE DEMOKRACIJE

Referendum-farsa naj bi legaliziral Pinochetovo fašistično diktaturo

Volilni dan je sicer potekel v napetosti, vendar brez večjih incidentov, do katerih pa je prišlo dan prej, ko je policija aretirala številne demonstrante - Rezultati bodo znani danes - Obsodbe socialistične internacionale in evropskega sveta

SANTIAGO DE CHILE — Izidi včerajšnjega ljudskega glasovanja — farsa se niso niso znani, inke skrčijo organizacijo. Teško bo kdaj ugotoviti, koliko glasov je v resnici prejel general Pinochet in koliko volivcev se je izreklo proti njemu. Predsednik vsakega volišča je bil namreč predstavnik vlade, volilni seznam ne obstaja, vsak državljan je lahko volil v tistem kraju, kjer je želel. Predstavil se je na volišče, izročil o seboj izkaznico, izpisali so mu ime in prest so mu namazali z neizbrisnim črnilom.

Volitve, ki so bile izvedene prav na dan 7. obletnice v krvi zrušene Allendejeve zakonite vlade, so potekale brez posebnih incidentov. Volišča so odprli ob osmi uri zjutraj in jih zaprli ob 16. (ob 22. uri po italijanskem času). Čilske vladne oblasti so zagotovile, da bodo prvi rezultati znani že dve uri kasneje

in da bodo odražali že skoraj dokončne rezultate glasovanja. Pred vsakim od 33 tisoč volišč v državi so stali na straži vojski Pinochetove hunte in z grožnjami prepričevali volivce, naj volijo za sedanjo diktaturo. Vsaka bela glasovnica gre v prid Pinochetu.

Na predvečer volitev pa je prišlo do številnih incidentov med pripadniki vojske hunte in mladimi demokrati, ki so pristali svobodnega Čila. Do največjih neredov je prišlo v samem glavnem mestu, kjer so na izizvanje pripadnikov vlade, študentje in delavci, odgovorili z življenjsko. Nastopila je policija, ki je aretirala več desetih mladih demonstrantov.

Glavni zmagovalec volitev ne bo Pinochet, četudi bi na volitvah zmagal. Resnični zmagovalec bo do čilski demokrati, ki so se v zadnjih dveh letih in še posebno v zadnjih mesecih organizirali proti generalovi diktaturi. Zbrali so se študentje, delavci v tovarnah, iz Santiaga in iz drugih tudi najbolj začetnih krajev Čila. Zbrali so se tako v levičarskih krogi, kot tudi v vrstah krščanske demokracije, socialdemokratov in drugih opozicijskih strank. Demonstracije, ki so sledile edinemu dovoljenemu volilnemu shodu, ki ga je prejel približno desetimi dnevi imel bivši čilski demokratski predsednik Frei v Santiagu, so bile enotne. Veliko je bilo gesel, ki so poveljevala stranko »Unidad Popular« umornega socialističnega voditelja Salvadora Allendeja. Vladni poskusi ustanavljanja posebnih fašističnih sindikalnih organizacij so med delavci v glavnem ostali brez uspeha. Vidni so prvi znaki enotnega združevanja v tovarnah in med študenti.

Kar pa je bistvene važnosti za čilsko opozicijo je to, da je vlada ljudstvu novega borbenega duha za dosego demokracije. Pot bo seveda še dolga in bo zahtevala še mnogo krvi in zatiranja, a je edina, ki bo lahko zrušila krvavo diktaturo.

Včerajšnje ljudsko glasovanje, ki

se ga je baje udeležilo nekaj manj kot 7 milijonov volilnih upravičencev so obsodile tudi svetovne demokratske organizacije. Kot znano so se morali volivci odločiti za novo ustavo, ki prinaša vrsto novosti. Med drugim dodeljuje sedanjemu poveljniku vojske, generalu Pinochetu, tudi status predsednika države in pa oblast do leta 1997, v dveh ločenih obdobjih po osem let vsako.

Referendum je bilo izvajanje zavesti čilskih demokratov, piše v komunikaciji, ki ga je izdala socialistična internacionala, »Pinochet boče s tem ljudskim glasovanjem legitimiziral sedanji režim in institucionaliziral sedanjo diktaturo. Referendum je sklenil sam, ne da bi se prej posvetoval z državljani. Nova ustava vsebuje člene, ki zatirajo vsakršno svobodo, tako izražanja, tiska kot tudi shajanja v demokratskih organizacijah. Komunistične socialistične internacionalne sta podpisala predsednik Willy

Brandt in glavni tajnik Berni Carlson.

Tudi evropski parlament je odločno obsodil Pinochetovo izigravanje. V prvi vrsti obsodijo tudi stalno nasilje, ki ga hunta izvaja nad čilskim ljudstvom in izrecno omenja kršenje človekovih pravic.

PADOVA — Freiskovalci, ki skušajo odkriti vzroke smrti 25-letne Miriam Corte — glavne obremenjene priče na procesu proti padovskim avtomobilistom — se vedno bolj nagibajo k domnevi samomora. Po obdobjih so namreč ugotovili, da je imelo dekle rane na zapetih, kar bi pričalo o njenih samoumrežnih težnjah.

PARIZ — Po želji prvega sekretarja poljske enotne delavske stranke Stanisława Kanie so preložili uradni obisk francoskega predsednika Giscarda d'Estainga na Poljskem, ki je bil predviden prihod njega 24. septembra.

TEŽKA NALOGA POLJSKE DELEGACIJE V SZ

V MOSKVI SREČANJE BREŽNJEV-JAGIELSKI

Gospodarska pomoč Poljski in analiza stanja v državi po stavkah in sporazumu z delavci

MOSKVA — Odnosi med Sovjetsko zvezo in Poljsko po valu stavk in sporazumu med stavkajočimi in varšavsko vlado so bili bržkone v ospredju pogovorov med prvim sekretarjem KP SZ Leonidom Brežnevom in podpredsednikom poljske vlade Mieczysławom Jagielskim.

O srečanju, ki ni bilo predhodno najavljeno, je sovjetska tiskovna

agencija TASS posredovala uradno sporočilo, ki trdi, da so pogovori potekali v prijateljskem in priskrbenem vzdušju in so težili ek nadaljnji krepitvi vsestranskih stikov med SZ in Poljsko. Poročilo dodaja, da so tudi poudarili potrebo, da v sedanjem položaju poglobijo gospodarsko sodelovanje tako na dvostranskem področju kot v okviru sveta za vzajemno pomoč (SEV).

Jagielski je prisel v Moskvo predvčeršnjim na čelu pomembne gospodarske delegacije, ki uradno razpravlja s sovjetskimi voditelji o pogojih pomembnega sovjetskega posojila Poljski, ki bi ji omogočilo prebrskitev sedanje krize.

Podpredsednik poljske vlade, ki je bil tudi posrednik med vlado in stavkajočimi delavci v Gdansk, pa se je predstojnikom sestel s sovjetskim partijskim ideologom in teoretikom Suzlovom, današnje srečanje z Brežnevom pa samo še bolj potrjuje domnevo, da Jagielski ni pripravljen na Sovjetsko zvezo samo iz gospodarskih razlogov.

Kremelj je že v preteklih dneh precej jasno povedal, da ni povsem prepričan v »pravilnost« sporazuma med delavci in poljsko vlado. Sožitje avtonomnih in samoupravnih sindikatov v socialističnem sistemu je za Moskvo neizvedljivo. Prav tako Moskva zaskrbjenostjo gleda na vse večjo odvisnost Poljske od trgovine in pomoči z Zahoda. Uradni komunikaciji seveda o vsem tem ne govorijo.

DNĚVNI RED BEOGRAJSKEGA ZASEDANJA V OSPREDJU POZORNOSTI

Delegati na madridski konferenci razpravljajo o »rumeni knjigi«

Včeraj sprejeli prvi konkreten sklep: odobrili so uradni naziv madridske konference

MADRID — Po običajnih evropskih konferencah iz tako imenovane rumene knjige seje vseh srečanj KVSE zaporedno vodijo voditelji vseh diplomatskih delegacij, ki jih je 35.

Vodja španske delegacije Ruperex pa je včeraj dejal: »Upajmo, da pripravljalega sestanka v Madridu ne bo treba voditi vsem vodjem delegacij in bo pre končan.« Izjave španskega diplomata se, da torej sklepati, da predvidevajo konec madridskega pripravljalega sestanka — a prej kot v 35 delovnih dneh.

Predstavniki evropskih in severnoameriških dežel so se včeraj že lotili tretje točke dnevnega reda pripravljalega srečanja, ki določa pripravo dnevnega reda za glavno madridsko srečanje KVSE. Vendar v razpravi za okroglo mizo, ki jo je včeraj vodil avstrijski diplomat Franz Cosida, se nobena delegacija ni dala svojega osnutka dnevnega reda.

Diplomati so za okroglo mizo največ razpravljali o tako imenovani »rumeni knjigi«. V tem zvezku je dnevni red beogradske konference, prav tako pa tudi nekaj izpisov iz uradnega zapisnika konference v Beogradu, ki je bila v letih 1977 in 1978. Večina delegacij evropskih nevrščenih in nevrščenih dežel sprejema rumeno knjigo kot osnovo tudi za sedanje priprave glavnega sestanka. Podobno tudi zahodne države, saj nekatere od njih celo predlagajo, naj bi dnevni red beogradskega srečanja preprosto uporabili tudi za madridsko glavno srečanje. Kot se je izvedelo, se vzhodnoevropske države niso opredelile

do rumene knjige in celo pripravljajo svojo različno tega dokumenta. Vseeno pa v madridskem kongresnem centru prevladuje prepričanje, da bi sestanke dejansko lahko hitreje dodel, če bi diplomati vsebinsko in intencije beogradske rumene knjige uporabili. Potrebnost v pogajanjih pa tudi pripravljenost na kompromise bo nedvomno potrebna. Diplomate namreč čakajo razprave o temah, za katere je osnovo mogoče najti v rumeni knjigi iz Beograda, kot, na primer o dnevnem redu in organizaciji shemi glavnega srečanja KVSE, pa tudi o tistih, glede katerih v beogradske knjigi ni ničesar našli, na primer o diplomatski ravni, na kateri naj bi bila novembrska konferenca.

Prvi konkretni sklep so vsekakor sprejeli včeraj. Sklenili so, da bo uradni naziv madridske konference naslednji: »Madridski sestank, 1980, predstavnikov držav udeleženk konference o varnosti in sodelovanju v Evropi, sklicane na osnovi določil sklepne listine, ki se nanašajo na nadaljevanje konference; pripravljalni sestank«.

Seja vodstva KD

RIM — Seja vodstva KD se ni izkazala včeraj, ampak se bo nadaljevala v sredo, ko bodo demokristjani poslušali poročilo Vittorina Colomba o položaju v gospodarstvu Osrednji del včerajšnjega zasedanja pa je bil namenjen poročilu tajnika Piccolija, ki je v bistvu poročil zadnja politična stališča večine v stranki: oprezno približanje

Pinochetove oblasti so pred referendumom in na dan glasovanja sprejele zelo stroge varnostne ukrepe

Marco Affatigato razkril strukturo »Ordine nuovo«

BOLOGNA — Marco Affatigato je verjetno ena najpomembnejših priče v preiskavi o pokolu v Bolonji. Govorice o tem postajajo vedno pogostejše, čeprav jih niso bolonski sodniki do sedaj niti nikoli na sodniški mizi potrdili. Po teh informacijah je baje Affatigato, ko se je skrivaj v Franciji, razkril funkcijarnima imena pripadnikov in organizacijsko mrežo obnovljene fašistične organizacije »Ordine nuovo«. Na njenem čelu naj bi bil nacist Franco Freda, med vodilnih pa osebnosti pa desničarja Sigismund in Semerari, ki sta bila aretirana zaradi vpletenosti v bolonski pokol.

Affatigato, ki ga je neofašist in bivši »kamerad« Mario Tuti označil za spedečala in izdajalca, ker je zaupnik italijanskih tajnih služb, se je srečal z italijanskima funkcionarjema v nekem zaporu v Franciji sredi avgusta. Takoj nato naj bi agenta pripravila izčrpano poročilo o njegovem pričakovanju in ga izročila Digosu, ki ga je nato predal bolonskim sodnikom pred njihovim »sližem«.

Poleg Affatigata pa obstaja kot znano še druga priča: Piergiorgio Farina. Slednji je baje omogočil aretacijo desničarjev Daria Pedretija, Sergia Caloreja in Francesca Furlottija, ki so imeli verjetno izvršilne vloge v okviru pokola.

Danes razsodba Isman-Russomanno

RIM — Po zagovornem govoru Russomannovega odvetnika bodo danes rimski sodniki priznane sodišča izrekli razsodbo o primer Isman-Russomanno. Včeraj je govoril Ismanov zagovornik, ki brani verodostojnost Russomannove izpovedi ter nedolžnost svojega varovanca.

PROBLEMI DRŽAVNEGA LADJEDELSTVA

SINDIKALISTI IZ NAŠE DEŽELE DANES NA SESTANKU FLM V RIMU

Razprava o načrtu za razvoj ladjedeljske industrije do leta 1984, ki ga je pred kratkim predložil minister De Michelis - V ospredju tudi vprašanje Tržaškega arzenala ter ladjedelnice v Trzinu in Miljač

Danes se v Rimu sestanejo člani koordinacijskega odbora vsedravnega sindikata delavcev kovinopredelovalne stroke (FLM). Prisotni bodo tudi predstavniki pokrajinskih sindikalnih zvez iz Trsta in Gorice, ki bodo zastopali predvsem delavce, zaposlene v tukajšnjih ladjedeljskih obratih naše dežele. Glavno vprašanje, ki ga bodo v zvezi s sestankom v predstavi, bo namreč vsebina dokumenta o problemih italijanskega državnega ladjedelnstva, ki ga je minister za državne zadeve De Michelis izročil 6. avgusta vsedravnemu vodstvu sindikata FLM.

Dokument obravnava sedanji položaj v italijanskem ladjedelnstvu, ki deluje skoraj v celoti v okviru državnih soudeležb, se pravi v okviru državne družbe Fincantieri, in nakazuje smernice za razvoj te industrije do leta 1984. Kar zadeva sedanji položaj dokument naglašava, da se mednarodna trgovina po morju v zadnjem času ponovno krepi, kar opravičuje pričakovanje, da se bo v kratkem tudi povpraševanje po novih ladjah začelo večati. Del predvidenih novih naročil naj bi si zagotovilo tudi italijansko ladjedelnstvo, ki pa mora seveda računati predvsem na notranja naročila. Domača trgovinska mornarica bo namreč v kratkem potrebovala nove ladje za prevažanje premoga, določeno število tako imenovanih večnamenskih ladij, več enot za razvoj blaga v priobalni plovi, nekaj plovi za posebne porabe in nekaj plavalnih central. K temu je treba dodati predvidena nova vojska naročila, pri čemer je zainteresirana zlasti ladjedelnica Italcantieri v Trzinu.

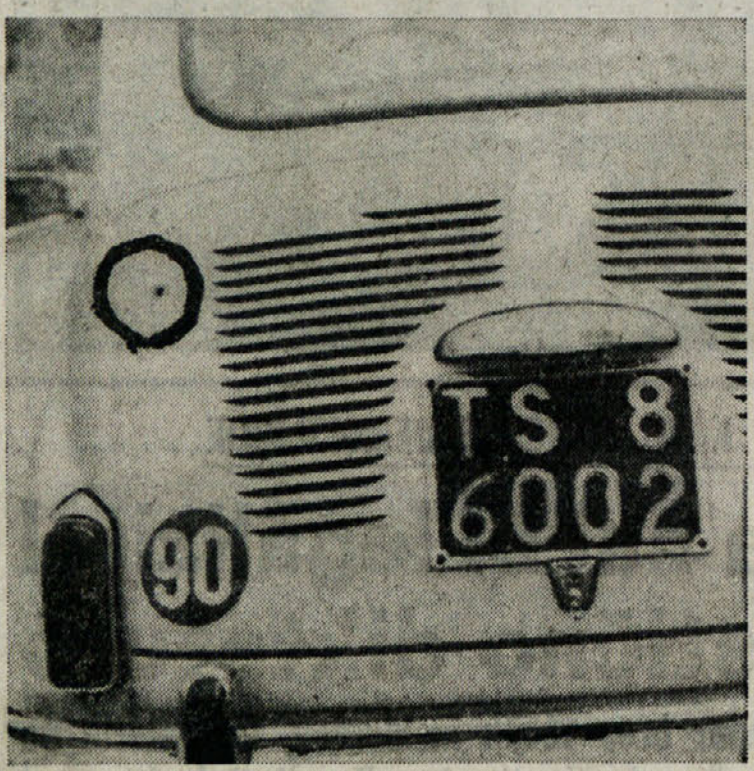
Italijansko ladjedelnstvo — pravi nadalje dokument — ki predstavlja 9% evropske (EGS) in 2% svetovne ladjedeljske industrije, zaposluje danes 27.500 delavcev. S svojo dolgoletno prakso in specializacijo predstavlja to delavstvo nepogrešljivo proizvodno osnovo, ki jo je treba ohraniti tudi kljub morebitnim novim cikličnim krizam. To je eden izmed glavnih razlogov (drugi je vsakek konkurenca tujih ladjedelnice, Japonci na primer ponujajo sveto ladje, ki so za 40 do 45% cenejše od ustreznih italijanskih izdelkov), zaradi katerih namerava vlada tudi v prihodnje inansirati ladjedeljsko industrijo. Do leta 1984 je za Fincantieri predvidena finančna pomoč v višini 1.552 milijard lir, od katerih na bo 190 milijard šlo le za kritje izgub, ki se bodo nabrle do konca prihodnjega leta. Preostala sredstva bodo služila za financiranje novih gradenj in za zavarovalsko kritje verjetnostnih razlik v cenah.

Naročila, na katera lahko danes računa državno ladjedelnstvo, so naslednja: predelava 12.000-tonske petrolejske ladje v enoto bulk carrier; gradnja dveh 80.000-tonskih enot bulk carrier za ENEL; eradnja plavalne elektricne centrale za ENEL; gradnja dveh 24.000-tonskih petrolejskih ladij za SNAM; gradnja 47.500-tonskih ladij za prevajanje železarskih izdelkov za Sidermar; gradnja 3.400-tonske ladje za prevažanje plina za SNAM; gradnja dveh 80.000-tonskih ladij bulk carrier za Francijo; gradnja dveh 75.000-tonskih enot bulk carrier na premost za Avstralijo; k temu je treba dodati še gradnjo nekaj enot za potrebe vojne mornarice.

Predstavniki kovinarjev iz Trsta in Tržica bodo na današnjem sestanku v Rimu opozorili na najvažnejše probleme tukajšnjega državnega ladjedelnstva. V tem okviru bodo poudarili predvsem potrebo po zaposlitvi mladih delavcev, saj se je število zaposlenih ljudi v tukajšnjih ladjedeljskih obratih že nevarno sklenilo. Najnovejši podatki kažejo, da

Porazdelitev učbenikov v zgoniški občini

Zgoniška občinska uprava obvešča učence nižjih srednjih šol z bivališčem v občini, da se lahko zgledajo v tajništvo občine od 8. do 14. ure za prevzem učbenikov, ki jih ima občina na razpolago. Občina bo namreč letos lahko nudila samo že rabljene šolske knjige iz prejšnjih let, ker po novem državnem zakonu o pravici do izobraževanja, naj bi učbenike poskrbel občina, v kateri ima šola sedež. B.S.

Ukradeni avto, v katerem sta se vozila Ceresa in Patrizia Porta. S krogcem je označeno mesto, kjer je naboj prebil pločevino

V SREDO PONOČI NA POKRAJINSKI CESTI V BLIŽINI KRIŽA Karabinjer streljal za bežečim avtom in zelo hudo ranil osemnajstletno dekle

Patrizio Porto sprejeli na oddelek za oživiljanje s pridržano prognozo - Eligia Ceresa, ki je vozil ukradeni avto in se ni ustavil pred zaporo, so karabinjerji aretirali

V sredo zvečer, točneje ob 23.30, je prišlo na pokrajinski cesti števil. 1 pri križu do dramatičnega dogodka: mlad par, ki so ga karabinjerji hoteli ustaviti, je skušal ubežati (vozila sta se namreč v ukradenem avtu), karabinjer je prenapetostno streljal za vozilom in hudo ranil dekle, ki se sedaj bori s smrtno nevarno obdobjem za oživiljanje glavne bolnice.

Ob prej navedeni uri je avto fiat 600 z registrsko tablico TS 80002, v katerem sta bili dve osebi, zdirjal mimo označene ceste zapore, ki so jo na vidni in razsvetljenem mestu postavili karabinjerji iz Nabrežine. Napetost je prevladala. Počastnik karabinjerske operativne enote je ustrelil v zrak v opomin, ker pa se voznik ni ustavil, je streljal tudi proti kolesom avta. Toda naboj je zadell avto nekoliko višje, prebil karoserijo in zadell potniko. 18-letno Patrizio Porto, v levi del hrbta, ji predrl trebuh in se končno zagodil v njenem desnem stegnu. Avto se je nato ustavil, in sicer kakih 200 metrov od točke, s katere je karabinjer streljal in tako ga je »gazel«, ki se je poglajala za njim, mogla dohiteti.

Karabinjerji so dekletu priskočili na pomoč in jo z svojim avtom prepeljali v tržaško bolnico. Zdravniki jo ne nemudoma operirali, saj je bilo njeno stanje malodane brezupno. V operacijskem posegu so Patrizio odstranili vravnico, za naboj pa, ki je običajl v nogi, ni bilo niti časa.

Voznika avta so medtem aretirali. Gre za 26-letnega Eligia Ceresa, policajem dobro poznane tatu avtomobilov, ki je doma v Ul. Poniziana 5. Ceresa je takoj priznal, da je fiat 750 ukraden, ukradel pa ga je malo prej, ob 20.30 na Trgu Peruginu (lastnica, Norina Zorzin iz Ul. Ghirlandola 5 zavrne svojejeje vozila se niti ni opazila in so jo o tem obvestili prav karabinjerji), zatem pa se je s prijateljico od-

TUDI DEŽELNI IN OBČINSKI SVET BOSTA OBNOVILA SVOJO DEJAVNOST

Predsednik pokrajine Carbone bo danes prisegel - Drevi seja dolinskega občinskega sveta

Z izvolitvijo novega pokrajinskega odbora se je končalo dolgo po-volilno obdobje, v katerem je bila politična dejavnost na krajevni ravni zelo razgibana. Glavno besedo so v tej fazi imela politična tajništva strank, ki so preverljala možnosti oblikovanja novih občinskih in pokrajinskih odborov; glavna pozornost pa bo od sedlej uprta v delo krajevnih ustanov, ki bodo s prihodnjim tednom obnovile svojo dejavnost. Po poletnem premoru se bo v torek sestal deželni svet, v sredo bo na sporedu seja pokrajinskega sveta, v petek pa se bo ponovno sestal tržaški občinski svet. Zaledvi do 19.30 pa se bo sestal dolinski občinski svet. Po sejočilu župana o občinskih zadevah bo skupščina imenovala razne komisije in izvolila občinske predstavnike v razne ustanove in konzorcije. Na dnevnem redu je tudi najetje posojila v višini 500 milijonov pri državni posojilnici v Rimu za gradnjo socialnega centra pri Domju.

Glavni politični dogodek prihodnjega tedna bo seja pokrajinskega sveta, na kateri bo predsednik Carbone orisal politične smernice in programske obveze nove štirbarvne večine. Programski dokument, ki obsega približno 40 tipkanih strani, je v glavnem že pripravljen; predsednik Carbone bo moral še proučiti nekatere pripombe, ki jih je k programskemu dokumentu nistavila delegacija kršćanske demokracije.

Danes ob 11.30 pa se bo predsednik pokrajine podal na prefekturo, kjer bo prisegel; ob 12. uri se bo podal na sedež dežele, kjer ga bo sprejel predsednik deželnega odbora Antonio Comelli, pol ure kasneje pa se bo podal na vljudnostni obisk že k predsedniku deželnega sveta Mariu Colliju.

V zvezi z delovanjem pokrajinskega sveta in njenih organizmov upravljaio Delavske zadruge, to pa velja zabeležiti, da je svetovalska skupina Liste za Trst, ki razpolaga z relativno večino, sklicala tiskovno konferenco, na kateri bodo njeni predstavniki orisali svoja stališča o nastale položaju v tej krajevni ustanovi. Tiskovna konferenca bo danes dopoldne.

Svojo dejavnost bo s prihodnjim tednom obnovil tudi tržaški občinski svet.

V zvezi z davčno pobotnico

Protest združenja tržaških gostincev

Združenje tržaških gostincev je včeraj odločno protestiralo zoper dejstvo, da so bili objavljeni podatki o globah, ki so jih finančni stražniki nalozili nekaterim gostincem, ker so kršili odlok o davčni pobotnici. Združenje trdi, da ni šlo za davčno utajo in da so vsi kaznovani gostinci le nepravilno izpolnili pobotnico, ker niso navedli prodanih obrokov hrane, ker so zgrešili datum ali pa niso uporabljali pravih formulirjev. Te nepravilnosti pa po mnenju združenja, ne pomenijo davčne utaje, ker ne vplivajo na račun in torej na inkaso gostilne.

Bivše uslužbenke podjetja Mitri naj dvignejo odpravnino

Bivše uslužbenke podjetja Mitri, ki se niso dvignile odpravnine, lahko to storijo še do 31. oktobra. Obrnejo naj se na sindikat FILTEACGIL v Ul. Ponedes 8 (I. nadstropje), in to vsak ponedeljek in petek od 9. do 12. ter od 16. do 19. ure.

OD PRIHODNJEGA LETA JIH BODO ZOPET LAHKO UPRAVLJALI ČLANI

V pripravi nov statut Delavskih zadrug Sedanji izhaja še iz predvojnih časov

Ustanovljene so bile leta 1903, po 22 letih uspešnega delovanja pa jih je zasegal fašizem

»Vidiš, za takšno škaflo olja bi v oni trgovini pri vogalu morala odšteti 150 lir več.« Pa še marsikaj drugega zanimivega smo čuli, ko nam je poklicna dolžnost velevala, da podvedno prisluškujemo pogovor med gospodinjami sredi njihove dopoldanske »speže«. Bili smo v enem od dvainvajsetih »esercoopov«, ki jih na Trškem upravljajo Delavske zadruge, to pa velja zabeležiti, da je svetovalska skupina Liste za Trst, ki razpolaga z relativno večino, sklicala tiskovno konferenco, na kateri bodo njeni predstavniki orisali svoja stališča o nastale položaju v tej krajevni ustanovi. Tiskovna konferenca bo danes dopoldne.

Svojo dejavnost bo s prihodnjim tednom obnovil tudi tržaški občinski svet.

»Vidiš, za takšno škaflo olja bi v oni trgovini pri vogalu morala odšteti 150 lir več.« Pa še marsikaj drugega zanimivega smo čuli, ko nam je poklicna dolžnost velevala, da podvedno prisluškujemo pogovor med gospodinjami sredi njihove dopoldanske »speže«. Bili smo v enem od dvainvajsetih »esercoopov«, ki jih na Trškem upravljajo Delavske zadruge, to pa velja zabeležiti, da je svetovalska skupina Liste za Trst, ki razpolaga z relativno večino, sklicala tiskovno konferenco, na kateri bodo njeni predstavniki orisali svoja stališča o nastale položaju v tej krajevni ustanovi. Tiskovna konferenca bo danes dopoldne.

Svojo dejavnost bo s prihodnjim tednom obnovil tudi tržaški občinski svet.

VPRAŠANJE PRAVNO IN UPRAVNO DOKONČNO REŠENO

Slovenski šolski center nared že sredi oktobra?

Miljska občinska uprava vsekakor zagotovila vselitev otrok prve dni novembra - Kljub temu potrebna budnost

Začenja se novo šolsko leto, z njim pa skrbi za našo šolo. Nič čudnega ni torej, če se marsikdo vprašuje, kaj je s slovenskim šolskim centrom v Miljah. Vprašanje si se zlasti utemeljeno zastavlja vsakdo, ki je spremljal trč in zapletaje okrog tega vprašanje in zato ve, koliko je bilo okoli ustanovitve centra napetosti, koliko razprav, pomislekov in spletk, koliko nasprotovanja in dvomov. Ali se bo šolsko leto začelo z vsemi razredi združenimi pod isto streho?

Vprašanje in dvom, ki ga spremlja, je upravičeno zaradi grenkih izkušenj, ki jih imamo Slovenci v Italiji iz preteklosti in res nikoli ne vemo, kje, kdaj in od kod se bodo pojavile nove ovire. Po mnenju občinske uprave je sicer vsak naš dvom odveč. Vsa zadeva je namreč tako pravno kot upravno že rešena. Dela za ureditev prostorov so se začela, vsa potrebna dovoljenja in odloki odgovornih oblasti so tudi prispeli. Že poprejšnji šolski skrbnik je tri dni pred svojim odhodom iz Trsta izdal odlok o začetni zbiranju slovenskih šol iz Zavelj ter od Korošcev v poslopju v D'Annunziovi ulici 62. Odlok je prispel sicer šele zadnji teden avgusta, kar se da pričakovati za avgustovsko poletniško zamudo na pošti, ki pa se začuditi pojavi vselej, ko je na dnevnem redu kakšna slovenska zadeva. Tu di pismeno dovoljenje finančne intendenca — lastnice omenjenega po-

Novo delo prof. Štefanciča

Izšla je »Geometrija« za nižje srednje šole

Pred kratkim je izšel iz tiskarne novo matematični učbenik za slovenske nižje srednje šole v Italiji. Gre za »Geometrijo« znane avtorice Emme Castelnuovo, ki jo je skrbno poslovenil in za didaktične potrebe naše mladine prikočil prof. dr. Aldo Štefancič, ki je pred tem oskrbel tudi izdajo prve knjige iz ciklusa »Pota matematike« z naslovom »Številas«.

Kakor je prof. Štefancič zabeležil v predgovoru k novemu delu, so slovenske srednje šole v Italiji že dalj časa pogrešale učbenik matematike, ki bi ustrežal njihovemu učnemu načrtu. Predmetni profesorji pa so v okviru posebne komisije, po preučitvi raznih učbenikov, izbrali delo Emme Castelnuovo. Učbenik, ki obsega skoraj 500 strani, se deli v dva dela, in sicer »Ravninsko geometrijo« in »Geometrijo teles«, obsega pa še številne vaje z ustreznimi rešitvami in številne tablice. Za tisk je poskrbel — pri založbi Del Bianco v Vidmu — deželni šolski urad. Novi učbenik je v prodaji v prostorih šole v Ul. Frausin, cena izdoda pa znaša 7.500 lir.

slopa, ki je bilo poprej samo ustno, je dospelo v istem času čeprav so se dela v zgradbi že prej začela.

Podjetje, ki je ta dela prevzelo, je zagotovilo, da se bodo zaključila v najkrajšem, to se pravi po njihovem v 40 do 60 dneh. Po vsem tem nam občinska uprava lahko zamajči vselitev prve dni novembra in v to smo prepričani vsi, ki spremljamo potek del. Upamo pa, da bodo dela nared že 15. oktobra. To seveda ni tisto, kar smo pričakovali, kar bi bilo pravilno in potrebno po vseh pedagoških predpisih in po zdravniški logiki. Toda, če pomislimo, koliko nesmiselnih in nepotrebnih, celo protikaznih ovir so nam v teh 35 letih postavljali, potem lahko rečemo, da je zamuda poldrugega meseca zares malenkost (če smemo uporabiti ta izraz) v zadevi vzgoje in pouka. To pa seveda ni kakor ne pomeni, da moramo takšno ravnanje sprejeti kot nekaj normalnega, čeprav je to pri nas postalo že pravilo. Proti takšnemu ravnanju moramo še naprej vztrajati in odločno nastopati, ker bi bil že čas, da se pričnejo izvrševati obljube in določila republiške ustave pa tudi določila mednarodnih dogovorov.

Kiljan Ferluga

dr. MILAN STARC

Zalujejo: žena Nadja, otroci Peter, Alenka, Ivo, Tanja, Damir in Miriana, sestra Marija in drugi svojci

Kontovel, 12. septembra 1980

FRANČIŠKA METLIKOVEC vd. RAŽMAN

Pogreb bo jutri, v soboto, 13. t.m., ob 14. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice naravnost v nabrežniško cerkev.

Zalostno vest sporočajo hčeri Nada in Jolanda z družinama, vnukinja Jadranka z možem Fredjem, Renata z družino in drugo sorodstvo

Nabrežina, Trst, 12. septembra 1980

ANTON HROVATIN

Pogreb bo danes, 12. septembra, ob 12.15 iz hiše žalosti Ul. Riceratorio 3, Općine.

Zalostno vest sporočajo žena Zora in drugo sorodstvo

Općine, 12. septembra 1980 (Pogrebno podjetje Zimolo)

SPREHOD PO TRŽAŠKIH TRGOVINAH

Z jesenjo znatno poskočila cena oblek

Jesen se je tudi letos že prikradla v naše kraje in svoj prihod na znanila s prvo burjo in hladnim vremenom. Z njo se je pričelo šolsko leto, mnogi so po več ali manj dolgem počitku zopet odšli v službo. Z jesenjo pa so se začele tudi priprave na bližajočo, se imo in prišel je čas večjih nakupov.

Kot vse kaže pa trgovci tudi letos niso prizanesli tržaškemu kupcem, saj je cena raznovrstnega blaga znatno narasla, pa naj gre za oblačila, obutev ali za šolske potrebščine, ki gredo v tem času najbolj v prodajo.

»Ko sem letos prvič pobrskala po trgovinah, da bi pogledala, kakšna je nova zimska moda, me je čakalo neprijetno presenečenje«, je povedala mlajša gospa. Že res, da smo na vsakoletni porastek cen že navajeni, dejstvo pa je, da si družina s povprečno visokim dohodkom marsičesa ne more privoščiti. Čisto navadno žensko krilo stane letos v poprečju od petdeset do sedemdeset tisoč lir, za obleko pa moraš odšteti že poldruge stotisočake.

Tudi trgovci sami se pritožujejo nad porastom cen, krivdo za to pa zvrčajo predvsem na druge. »Če na oblačil, predvsem plaščev, mo-

škili in ženskih jop ter volnenih oblek, se je letos zvišala za petnajst do dvajset odstotkov. Pri zadnjem kriku mode pa podražitev znaša petindvajset odstotkov in tu di več«, je povedal direktor neke večje prodajalne oblačil. Dekal je, da je treba vzrok zato iskati predvsem v zvišanju cen najosnovnejših industrijskih prvirih, od goriva do blaga samega ter v naraščajoči ceni delovne sile.

Opazne razlike so seveda med cenami v veleblagovnicah ali v manjših, trgovinah privatnikov. Medtem ko so v prodajalnih čevljeh Bata, ki deluje na vsem italijanskem ozemlju, cene nekaterih čevljev ostale nespremenjene, druge pa so se dvignile le za nekaj odstotkov, je v manjših trgovinah porastek mnogo opaznejši.

Predstavniki združenja trgovcev nam je o porastu cen povedal naslednje: »V letošnjem letu se je cena delovne sile in surovin znatno zvišala, pri delovni sili lahko računamo na porastek, ki znaša dobrih osemindvajset odstotkov. Veliko več denarja je treba odšteti tudi za gorivo, usnje, volno ali bombaž. Zaradi inflacije, ki je pri zadelo Italijo, pa se je znatno zmanjšalo povpraševanje po naših proizvodih na tujih tržiščih. Vse

Pisma uredništvu

Slovenščina moti še marsikoga

Cenjeno uredništvo

V nedeljo sta bila z ženo na bazovski gmagini in ko sva s tisoči drugimi udeleženci spominake svetosti razmišljali o krivnem dogodku pred petdesetimi leti, ki je imel tako veliko odmevnost in pomen in ju še vedno ima v zavesti naše narodnostne skupnosti, sva se spomnila dogodka, ki se je nama pripetil dan prej v tržaški otroški bolnici »Burlo Garofolo«. Najina hčerka se je zdravila na ortopedski oddelku in odšla sva tja, da bi jo odpeljala domov. Pripomniti moram, da je tako zdravniško, kot pomožno osebje bolnice zelo požrtevno in vljudno, za kar se mu iskreno zahvaljujem, žal pa naletimo povsod na »belo vrano«.

Z ženo sva se namreč pogovarjala po slovensko in opazila, da neka bolničarka gozdruja, a sprva nisva dala temu velikega pomena, ker sva mislila, da ima kake svoje probleme. Ko je napočil čas odhoda, smo zadržali neko punčko, ki se je zadržala skupaj z našo hčerko, po slovensko. Tedaj pa se nam je približala bolničarka in nam zabrusila: »Perché non parli in italiano?«, punčki, ki nam je odzdravila po slovensko pa je rekla: »Cossa, cossa, come se disi?« in preplašeni o-

trok nam je še enkrat odzdravil z »arrivederci«.

O dogodku sem telefonsko seznanil ravnateljstvo bolnice, kjer so mi odgovorili, da bodo zadevo preverili in razčistili. Petdeset let po bazovskih strelah se takšne stvari še dogajajo!

Federico Tonutti

Spoštovani urednik

Rad bi seznanil našo javnost s primerom, ki je žal še vedno pojav v našem mestu. S sorodnikom sva šla kupovat v pekarno v Ul. Gimnastica in v njej tudi pustila precej denarja. Med sabo sva se pogovarjala v slovenskem jeziku, z gospodinjo in prodajalkami pa v tržaškem narečju. Gospodinji pa očitno naš jezik ni bil pogodu. Nekajkrat je zagodnjala med sabo, potem pa nama odprilo rekla, naj ne govoriva v jeziku, ki ga ona ne razume. Obrazložil sem ji, da ima vsak človek pravico, da se izraža v materinem jeziku in da so milili časi, ko so nam in našim očetom pljuvali v obraz. Dejal sem ji tudi, da me kot dolgoletnega klienta ne videla več v trgovini.

Hvala za objavo in veliko uspeha v nadaljnjem boju za uveljavljanje naših, še vedno teptanih pravic.

D. V.

AVTOMOBILIZEM

ZA VN ITALIJE V FORMULI ENA

KOLESTARSTVO

OD DANES DO NEDELJE

V IMOLI PRVE POSKUSNE VOŽNJE

Ferrari z novim vozilom 126 C turbo, ki bo startalo tudi v nedeljo, če se bo obnešlo v poskusnih vožnjah - Jabouille in Arnoux tudi prihodnje leto pri Renaultu

IMOLA — V Imoli bodo danes prve uradne poskusne vožnje za 51. veliko nagrado Italije v formuli eni, ki bo na sporedu v nedeljo s pričetkom ob 15. uri. Največje zanimanje nedvomno vzbuja novo vozilo Ferrarija, model 126 C turbo, v katerega italijanska hiša sedaj polaga vsa svoja upanja po letošnji katastrofalni sezoni, v kateri je z Villeneuvejem izžrelo gole štiri točke, z lanskim svetovnim prvakom Schecterjem pa dve, tako da je trenutno na lestvici avtomobilskih hiš na predzadnjem mestu; za njo je le Alfa Romeo, ki se letos tudi ni izkazal. Ferrari bo novo vozilo izročil Villeneuveju, vendar se še niso odločili, če bo startalo tudi v nedeljo: odvisno je pač od časov, ki

Vsaj za dve sezoni nobenih sprememb v 1. in 2. italijanski nogometni ligi

RIM — Preplah, ki je večerjal nastal v italijanskem nogometnem svetu, je bil docela odveč: vsaj za prihodnji dve sezoni ne bo nobenih sprememb ne v prvi ne v drugi ligi. Na predvečerjšnjem sestanku izvršnega odbora zveze profesionalcev so namreč zahtevali, da bi prihodnje leto v 1. ligi namesto četrdesetih šestnajst ekip nastopilo osemnajst. Zahtevo pa je večerj zaprnila italijanska nogometna zveza in se pri tem sklicevala na člen 26 pravilnika, ki določa, da morebitne spremembe nogometnega prvenstva stopijo v veljavo šele dve leti zatem, ko so bile sprejete. Na vsak način so obljubili, da bodo vprašanje v kratkem proučili, vendar tudi v primeru, da sprejmejo zahtevo zveze profesionalcev, bo vsaj za dve sezoni vse po starem.

Na omenjenem sestanku italijanske nogometne zveze so obenem določili sedež, kjer bo državna reprezentanca odigrala bližnji kvalifikacijski srečanje za svetovno prvenstvo: tekma Italija - Danska bo v Rimu (1. novembra), Italija - Jugoslavija pa v Turinu (15. novembra). Prijateljsko srečanje s Portugalsko pa bo v Genovu (24. septembra), medtem ko bo reprezentanca "under 21" igrala s Španijo v Bergamu (29. oktobra), z Dansko pa v Avellinu (31. oktobra).

Jih bo doseglo v poskusnih vožnjah. Do konca letošnjega prvenstva manjkata, poleg seveda Imole, le še dve tekmovalji, in sicer v Montrealu (28. septembra) in v Watkins Glenu (5. oktobra). Na vrhu skupne lestvice pa je še vse odprto, saj je še kar šest pilotov, ki se lahko potegujejo za naslov. Avstralec Alan Jones je sicer trenutno prvi, vendar drugouvrščen Braziler Nelson Piquet zaostaja le za dve točki. Sledijo Reutemann (33 točk), Lafitte (32), Arnoux (29) in Pironi (23). Če ne bo presenečenj, kot jih na zadnji VN Nizozemske ni manjkalo, se bo vse odločilo že v Imoli, sicer bo treba počakati na zadnji dve preizkušnji.

Včeraj pa se je zvedelo, da bo sta Jabouille in Arnoux tudi v naslednji sezoni, tretje leto zaporedoma, nastopala za francoski Renault. S tem je propadla mož

nost, da bi Arnoux zamenjal Schecterja, ki bo letos zapustil Ferrarija, pa tudi dirke nasploh. Nekateri se daj omenjajo, da bo skupaj z Jabouillom vozil Didier Pironi, ki naj bi prišel navzkriž z Guyem Ligierom. Kaj bolj točnega pa se bo zvedelo v ponedeljek, na tiskovni konferenci Enza Ferrarija, ki bo verjetno tudi objavil ekipo za naslednje leto.

KOSARKA

V PRIJATELJSKEM SREČANJU

Iskra Olimpija premagala Bosno

Iskra Olimpija — Bosna 84:82 (45:38)

LJUBLJANA — V sinočnjem prijateljskem kosarkarskem srečanju je ljubljanska Iskra Olimpija po dokaj razburjanih pačev na tako kakovostni igri premagala dr-

žavnega prvaka Bosne iz Sarajeva s 84:82 (45:38).

V ljubljanskih vrstah sta bila najboljša strelca Jelovac in Gvarbouillom vozil Didier Pironi, ki naj bi prišel navzkriž z Guyem Ligierom. Kaj bolj točnega pa se bo zvedelo v ponedeljek, na tiskovni konferenci Enza Ferrarija, ki bo verjetno tudi objavil ekipo za naslednje leto.

V Bosninem moštvu je največ pokazal Delibašić (23 točk), Radovanović pa je dosegel 17 pik.

Moštvi se bosta zopet spoprijeli danes, in sicer v Kranju ob 19. uri.

NOGOMET

«TROFEJA JUGOSLAVIJE»

«Plavi» tretji

Na mednarodnem mladinskem nogometnem turnirju za «Trofejo Jugoslavije» je prvo mesto osvojila Madžarska, ki je v velikem finalu premagala Anglijo z 2:1 (0:0).

Jugoslavija pa je osvojila tretje mesto z zmago v malem finalu nad Avstrijo z 2:0 (1:0).

KAR 85 MLADINCEV NA DIRKI PO ISTRI

Italija z dvema selekcijama - Na sporedu tri etape

PULJ — Danes bo start 20. kolesarske etapne dirke po Istri za naraščajnike, na kateri bo letos nastopilo kar 85 mladih kolesarjev iz več evropskih držav.

Startalo bo kar 17 moštev, Italija bo nastopila z dvema selekcijama kot tudi Avstrija. Svoje predstavništvo pa bodo poslale še Švica, Madžarska in ČSSR.

Jugoslovansko zastopstvo bo seveda najbolj množično. Jugoslovanska izbrana vrsta bo nastopila v naslednji postavi: Čerin, Udovič, Bojan, Povrh in Pavlič. Slovenija bo v Pulju startala z dvema moštvoma, po eno moštvo pa bo iz Hrvatske, Bosne in Hercegovine, Srbije in Makedonije. Na dirki pa bo s svojo ekipo nastopal tudi puljski Šiporex.

Dirka je razdeljena v tri etape in kolesarji bodo prevozili skupno 315 km. Prva etapa (Pulj - Umag) bo dolga 104 km, druga (Umag - La-

V kvalifikacijski tekmi za SP je irska premagala Nizozemsko z 2:1. Eden boljših nogometašev te srečanja je bil Liam Brady (prvi na levi). Brady letos igra v turinskem Juventusu (Telefoto AP)

Lejarretli dirka po Kataloniji

BARCELONA — Včeraj je Španec Marino Lejarreta osvojil dirko po Kataloniji. Lejarreta je namreč zmagal v prvi poletni zadnje etape in tako prevzel vodstvo nad Nizozemcem Janom Van Veldom in rojakom Sanchezom Chuevasom.

BOKS

ZA DVOBOJ Z ALJEM

Holmes favorit

CLEVELAND (ZDA) — Larry Holmes bo gotovo ohranil naslov svetovnega prvaka v teški kategoriji. Za izizvalca Muhammadu Alija čeprav je bilvi svetovni prvak in po mojem najboljši bokser vseh časov, bodo le ta najnevarnejši nasprotnik. Ali je namreč že 38 let star. Tako je izjavil organizator srečanja Don King. Tudi «bookmakers» so tega mnenja, saj je Holmes v prednosti z 12:5.

Skoraj vse vstopnice za ta dvoboj so že razprodane in zanimivo je, da bo Ali prejel večjo nagrado kot Holmes.

Minchillo — Ungaro

LIDO DI CAMAIORE — Drevi se bosta spoprijela za državni naslov v super welter kategoriji državni prvak Luigi Minchillo in izizvalec Vincenzo Ungaro.

SZ Jadran izreka Petru in Ivi ob nenadni smrti draga očeta Milana svoje iskreno sožalje.

Športna redakcija izreka svojemu dopisniku Ivi Starcu in družini ob izgubi draga očeta iskreno sožalje.

IZBIRNO TEKMOVANJE V PORDENONU

ATLETIKA

D. GREGORI IN V. PEČAR ODLIČNA

Adriana atleta izboljšala osebna in društvena rekorda - Tudi ostali zadovoljni

V sredo je bilo v Pordenonu izbirno tekmovalno srečanje, kjer so prvi letnikov kategorije naraščajnikov za sestavo deželne reprezentance, ki se bo 20. t.m. spoprijela v troboju Alpe - Adria s Slovenijo in Korosko.

Tekmovalje je bilo dobro obiskano, furlanski atlet Bulfoni pa je dosegel tudi en državni rekord v skoku v daljino dosegel 4,37 m, Faust Bonanno pa je na 100 m z ovirami imel res smolo, ko je dohiteval drugega, a je prav takrat nerodno preskočil oviro in tako izgubil nekaj časa, kar ga je verjetno stalo uvrstitve v reprezentanco. V metu krogle sta lep napredek napravila še Pečar ter Kristina Sumbar, ki sta oba za meter izboljšala prejšnjo osebno znamko.

Gotovo najboljša sta bila Vasilij

Pečar, ki je v daljino skočil 5,17 metra, in David Gregori, ki je 1,500 metrov pretekel v 4'36"5. Prvi se nikov za sestavo deželne reprezentance, ki se bo 20. t.m. spoprijela v troboju Alpe - Adria s Slovenijo in Korosko.

Tekmovalje je bilo dobro obiskano, furlanski atlet Bulfoni pa je dosegel tudi en državni rekord v skoku v daljino dosegel 4,37 m, Faust Bonanno pa je na 100 m z ovirami imel res smolo, ko je dohiteval drugega, a je prav takrat nerodno preskočil oviro in tako izgubil nekaj časa, kar ga je verjetno stalo uvrstitve v reprezentanco. V metu krogle sta lep napredek napravila še Pečar ter Kristina Sumbar, ki sta oba za meter izboljšala prejšnjo osebno znamko.

končni izid pa je postavil Crallesi tri minute pred koncem. Pri izterju je dobro zaigral Beccalossi. Proha se na je le občasno pokazal, kaj zmora in ga je v drugem polčasu zamenjal Marini. Nekaj drugih izidov:

Forlì - Taranto 1:2

Cervia - Cesena 0:6

Comacchio - Ascoli 0:5

Netekmovalni pohod

V nedeljo, 14. t.m. bo 11-kilometrski netekmovalni pohod za 3. trofejo kraške planote, ki se bo začel na železniški postaji v Nabrežini ob 9.30. Vsi udeleženci bodo prejeli nagrado. Vsi zainteresirani naj telefonirajo na TPK, Ulica Frausin 2/A, danes ob 18.30 do 21.00 ali jutri ob 16.00 do 21.00.

Pohod in odbojarski turnir v Bazovici

V okviru spominskih svečanosti ob 50-letnici mučeniške smrti Bidovca, Marušića, Valenčiča in Milčiča je bil v soboto in nedeljo tudi ženski odbojarski turnir, ki ga je organiziralo SZ Sloga.

Prehodni pokal bazoviških žrtev je tokrat osvojila šestčka Kopa, ki se je v finalnem srečanju pomerila z Merkurjem (spodnji posnetek).

Na zgornji sliki pa vidimo udeležence uspelega Pohoda bazoviških junakov, ki ga je prav tako organiziralo SZ Sloga pod pokroviteljstvom odbora za proslavo in katerega so se udeležili tako ženejci kot predstavniki iz matične domovine: izpred spomenika padlim v Bazovici so krenili na Jecero, ob robu doline Glinačice v Drago, na Psek, v Gročino in čez vrh Koš na bazoviško strelisce.

NOGOMET

V MLADINSKIH PRVENSTVIH

Tudi več slovenskih ekip

Nekatera prvenstva na Goriškem in Tržaškem se bodo pričela že jutri in v nedeljo - Letos tudi prvič prvenstvo za mlajše cicibane

NA TRŽAŠKEM

Jutri in v nedeljo bo start tudi v mladinskih nogometnih prvenstvih, in sicer v prvenstvu kadetov, naraščajnikov in najmlajših. Prvenstvo cicibanov in mlajših cicibanov pa se bo pričelo v soboto, 20.9. prvenstvo začetnikov pa v nedeljo, 21.9. V raznih mladinskih prvenstvih tudi letos nastopajo slovenska društva.

V prvenstvu kadetov tudi letos kot v lanskem prvenstvu zastopa slovenske barve le ena ekipa, Brega, ki pa bo že v prvem kolu proti. Med naraščajniki pa nastopajo v letošnjem pokrajinskem prvenstvu kar štiri slovenske ekipe, in sicer v B skupini igrajo Primorje, Vesna, Primorje in Kras. V istem prvenstvu, toda v A skupini bi morali nastopiti tudi Brežani, toda vodstvo dolinskega moštva se je v zadnjem trenutku odpovedalo prvenstvu zaradi pomanjkanja nogometašev. Že v prvem kolu bo na Proseku slovenski derbi med Primorjem in Vesno. Trebenci pa bodo igrali v gosteh z ekipo Olimpie. Kras pa z Domitio. Tudi v prvenstvu najmlajših, ki se bo pričelo v nedeljo, nastopa v A skupini enajsterica Brega, v B skupini pa igraja Primorje in Zarja. Pri začetnikih so slovenska društva zastopana v A skupini z ekipo iz Doline, v C skupini pa igra proseška Primorje in padriško-grojska Gaja. V prvenstvu cicibanov igrajo kot lanske sezoni le Breg (v A skupini) in Primorje (v C skupini). Brežani bodo letos nastopili tudi v prvenstvu mlajših cicibanov, ki ga je zveza letos prvič uvedla in v katerem lahko nastopajo mladi nogometaši od osmega do devetega leta starosti.

V prvenstvu, ki ga organizirata CSL pa nastopata tudi ekipi Krasa in Primorca.

KADETI

Rosandra, Stock, Zaula, S. Marco, Portuale, Opicina, Breg, Edile Adriatica, Costalunga, Supercaffè, Libertas, Fortitudo, Roianese.

NARAŠCAJNIKI

Skupina B
Don Bosco, Inter TS, Olimpia, Primorje, Stock, CGS, Primorje, Vesna, Kras.

Prvo kolo (14. 9.)

Olimpia - Primorje (Križ ob 10.30)
Primorje - Vesna (Prosek ob 10.30)
Domio - Kras (Domjo ob 10.30)

NAJMLAJŠI

Skupina A
Breg, Campanelle, Domio, Fortitudo, S. Luigi, S. Vito, Blue Star, Costalunga, Ponizana, Zaula, Montebello, Portuale, Libertas.

Skupina B

Inter TS, Olimpia, Supercaffè, Primorje, Triestina, Zarja, CGS, Giarzole, Roianese, S. Croce, Chiarbola, Esperia SG, S. Andrea.

Prvo kolo (21. 9.)

CGS - Primorje (Opčine «Ai Pin» ob 13.45)

S. Luigi - Gaja (Sv. Alojzij ob 15.15)

CICIBANI

Skupina A
Domio, Costalunga, Muggesana, Ponizana A, Rosandra, Portuale, Soncini B, Breg, Chiarbola, Fortitudo, A. Zaula A.

Skupina C

S. Luigi, S. Andrea, CGS, Giarzole, Esperia SG B, Primorje, Libertas, Opicina, S. Vito, Zaula B.

Prvo kolo (20. 9.)

Costalunga - Breg (Costalunga ob 17.30)

S. Luigi - Primorje (Montebello ob 17.30)

MLAJŠI CICIBANI

Domio, S. Andrea, Campanelle, CGS, Giarzole, Esperia S.G., Soncini, Breg, Chiarbola, Fortitudo, Cava, S. Luigi.

Prvo kolo (20. 9.)

S. Andrea - Breg (Opčine «Ai Pin» ob 13.45)

H. v.

NA GORIŠKEM

Tudi na Goriškem se bo naraščajniško prvenstvo 1980-81 pričelo v nedeljo, 14. 9., v katerem bo nastopila tudi štandreska Juventina. Prvenstvo najmlajših pa se bo pričelo le v soboto, 27. 9. in tudi v tem prvenstvu igra od slovenskih ekip le ena ekipa, Juventina. Začetnike, ki bodo igrali prvo kolo v nedeljo, 28. 9., pa zastopa na Goriškem ekipa iz Sovodnje. V prvenstvu cicibanov (začetek 27. 9.) bo igrala samo Juventina.

NARAŠCAJNIKI

Mariano, Corno, Audax, Azurra, Medea, Lucinico, Italia S. Marco, Natlese, Juventina, Mossa, Piedimonte, Medeuza, Pro Romana, Poggio, Cormonese.

Prvo kolo (14. 9.)

Italia S. Marco - Juventina (9.30)

NAJMLAJŠI

Pro Farra, Piedimonte, Mossa, Juventina, Lucinico, Audax, Moraro, Azurra, Torriana.

Prvo kolo (27. 9.)

Juventina - Audax (15. 15.)

ZACETNIKI

Skupina A
S. Anna, Azurra, Pro Farra, Pro Gorizia, S. Lorenzo, Mossa, Soyodnje, S. Rocchese, Lucinico.

Prvo kolo (23. 9.)

Sovodnje - S. Rocchese (11.00)

CICIBANI

Skupina A
Lucinico, Juventina, Pro Gorizia, S. Anna, S. Rocchese, Azurra.

Prvo kolo (27. 9.)

Lucinico - Juventina (14.30)

TURNIR V PALERMU

Panatia premagal Madžara Taroczija

PALERMO — V drugem kolu mednarodnega teniškega turnirja v Palermu je Italijan Panatia brez težav premagal Madžara Taroczija s 6:1, 6:3.

Tudi Vilas ni imel presebnih težav, da je odpravil Italijana Alciatija s 6:0, 6:1.

V prvem kolu moških dvojic sta Jugoslovani Francelović in Espejan El Shafey odpravila italijanski par Alciati - Parrini s 6:4, 5:7, 6:3.

NEW YORK — Američanka Martina Navratilova je še vedno prva na lestvici teniških profesionalcev. Na prvenstvu ZDA je Navratilova dobila 563.201 dolar (približno 450 milijonov lir).

NOGOMET

MEMORIAL ŽARKO RACE

DREVI FINALE ZA 3. MESTO MED PRIMORCEM IN ZARJO

Srečanje bo ob 20.30 na Proseku - Jutri veliki finale Vesna-Primorje

Nogometni turnir za Racetov memorial se bliža koncu. Drevo bodo odigrali srečanje za tretje mesto med trebenskim Primorcem in bazoviško Zarjo, jutri pa bo veliki finale med prosekim Primorjem in kriško Vesno, ki je osvojila memorial lani. Obe tekmi bosta ob 20.30.

Za obe tekmi svedla vlada veliko zanimanje. Predvideva se, da bo na današnjem srečanju veliko steno navijačev, tako da bo njihovo skupno število še krepko naraslo. Saj se jih je na dosedanjih štirinajstih tekmah zbralo že približno štiri tisoč.

Po igri, ki so jo pokazale vse štiri ekipe v izločilnih tekmah, bosta verjetno oba finala dokaj izenačena. Glede velike tekme med Primorcem in Zarjo pa menimo, da ima večje možnosti za zmago trebensko moštvo. Zarja je namreč na tem turnirju pokazala poprečno in nepovezano igro. Kazalo je, da bo obramba najboljši del bazovskega moštva, vendar je Zarja v polfinalni tekmi prejela kar štiri zadetke. Bazovci se bodo morali tako pred bližnjim pričetkom prvenstva še krepko potruditi in po pravici marsikatero napako.

Primorče, čeprav ni igral najbolje se je vseeno izkazal zaradi pozitivne igre. Stara napaka trebenskega moštva pa ostaja negetova in šibka obramba pa tudi na sredini igrišča še vedno ni

nogometaša, ki bi znal organizirati igro. Tudi napad tokrat ni blestel, saj so bili nekdanji Boris, Mauro in Pavil Kralj zares odlični. Na tem turnirju pa se je izkazal le mladi Franko Kralj, ki je dosegel kar štiri zadetke.

Kot posebno zanimiv in izenačen bosta ob 20.30.

SD Primorje

priraja jutri, 13., v nedeljo, 14., in v ponedeljek, 15. septembra, na vrtu za društvenim sedezem

SPORTNI PRAZNIK

Spored:
JUTRI ob 18. uri odprtie kioskov, ob 20. ure dalje ples z ansamblom «Orange».

NEDELJA: ob 16. uri odprtie kioskov, ob 17. uri tradicionalna nogometna tekma med starimi in mladimi, ob 20. ure dalje ples z ansamblom «Orange».

PONEDELJEK: ob 18. uri odprtie kioskov, ob 20.30 nagajevanje ekip in nogometašev, ki so nastopili na memorialu Z. Race.

se obeta jutrišnji finale med Primorjem in Vesno, v katerega ima več možnosti za zmago kriška enajsterica, saj je ohranila v glavnem enako moštvo kot lani, obenem pa je letos najela zelo dobrega napadalca Starca. V obrambi se

odlikuje Acquavita, na sredini igrišča pa sta zelo zanesljiva Pipan in Candotti.

Primorje si še ni pomaglo po izpadu iz druge amaterske lige. Moštvo sicer razpolaga z vrsto dobrih igralcev, vseeno pa ne prebrižda igre, ki bi jo lahko. Tudi na sredini igrišča je več pomanjklivosti, v napadu pa ni ugodnega strelca, ki bi znal izkoristiti sprednih prilobnosti. Obramba pa je še kar dobra in zanesljiva.

Če bi torej sodili po tem, kar so doslej vse štiri enajsterice pokazale, naj bi bil torej vrstni red na Racetovem memorialu naslednji: 1. Vesna, 2. Primorje, 3. Primorče, 4. Zarja.

Današnji in jutrišnji razpleti na igrišču pa naj bi pokazali, če je bilo naše predvidevanje točno. B. R.

UNESCO

Podelitev nagrad

«Fair - Play»

PARIZ — Včeraj so podelili švicarskemu pilotu Philippu Rouxu mednarodno trofejo «Fair Play». Lani je namreč Roux priskočil na pomoč ranjenemu pilotu na dirki v Monzi medtem ko so drugi udeleženci brezbržno nadaljevali tekmo. Švicarski pilot je izjavil, da je bila njegova pomoč le dolžnost, in zato ne potrebuje nobenih nagrad.

NOGOMET

Krol odpotoval v Amsterdam

NEAPELJ — Napoli in angleško moštvo West Bromwich Albion sta v prijateljskem srečanju v sredo igrala neodločeno 2:2. Za Napoli je uspešno igral Nizozemec Ruud Krol, ki je včeraj jutratj odpotoval v Amsterdam, kjer mora urediti še nekatere podrobnosti z nizozemsko ekipo Ajax glede njegovega prestopa k Napoliju.

Inter s težavo zmagal v Parml

PARMA — V okviru priprav na bližnje državno nogometno prvenstvo so tudi včeraj odigrali nekaj srečanj. Inter je gostoval v Parmi, kjer je le z težavo odpravil domačo enajsterico z 2:1. Parma je prišla v vodstvo že v prvem polčasu z D'Agostinom. Milančani pa so iznačili šele v 72. min. z Altobellijem,

V ŽARIŠČIH NAPETOSTI - Piše Pavel Stranj

POLITIKA RASNE DISKRIMINACIJE V DEŽELI ZLATA IN DIAMANTOV

Če bi hoteli ameriški, angleški, a tudi italijanski dnevniki, ki skrbno poročajo o zdravstvenem stanju vsakega ruskega disidenta z enakomernostjo poročati o krivicah, ki jih doživlja vsak dan dvajset milijonov Afričanov v Južnoafriški republiki, bi morali vsak dan objaviti posebno prilogo.

Jedro južnoafriške oblasti, njena moč in hkrati njena šibkost je njena rasna politika. Stiri milijoni belcev nadpladajo 2,5 milijona mesticev, nad pol milijona Azijcev in nad 15 milijonov Afričanov. Belceve je torej manj kot petina, če pa upoštevamo še sosednja ozemlja, nad katerimi Južna Afrika izvaja svojo oblast, se Afričanov nabere čez 20 milijonov in delež belcev pade na 15 odst.

Belci so lahko doslej ohranili svojo premoč z nečloveškim zatiranjem Afričanov in s klasično politiko «deli in vladaj», s katero so omejevali vsako sodelovanje nad posameznimi skupinami podložnikov. Smisel take politike je zelo jasan: Južna Afrika je ena izmed najbogatejših dežel v svetu: v njej kopljejo 70 odst. vsega zlata, prva je tudi po pridobivanju diamantov in kroma (četrtina svetovne proizvodnje), ima pa tudi bogata ležišča železa, urana, bakra in drugih rud. Večina delavcev-rudarjev sestavljajo Afričani, ki opravljajo najtežja dela, a dobijo za to povprečno 15-krat nižjo plačo, kot njihovi beli kolegi. Ta plat apartheida je dosti bolj pomembna od one, ki jo kažejo evropske revije: Afričani ne smejo sedeti na isti klopi, ki so v mestnih parkih rezervirane za belce. Ceta vrsta zakonov določa rasno kategorizacijo, ki pogosto pravi pravice in dolžnosti, od sprejema v službo do višine dohodkov. Plače Afričanov ne smejo presegati petine «beles plače». Afričani se ne smejo sodelovati pri organizaciji, kajti to prepoveduje zakon proti komunizmu in sabotaji, ki predvideva za «kršitelje miru» tudi smrtno kazen. Leta 1978 je bilo usmrčenih 132 oseb, od teh je bil en sam belce, 26 mesticev in 105 Afričanov. Afričani so belcem potrebni kot delovna sila,

a kako bi jim postali nevarni, zato jih skušajo na vse načine utesenjati in preprečevati njih razvoj. Afričanom je omejena izobrazba, gibanje po državi kraj bivanja, itd. Seznam vseh diskriminacij bi bil predolg.

A kljub vsem tem omejitvam v Južni Afriki vrede. Pri izbruh, ki je presenetil svet (vsaj tisti del sveta, ki je še verjel, da so Afričani zadovoljni s svojim suženjskim položajem) je iz leta 1960, ko je policija v mestu Sharpeville pobila na desetine demonstrantov. Bela rasistična vlada (ni naključje, da je v njej več bivših nacistov) je po tem opozorilu zaostroila kontrolo in teror nad črnim prebivalstvom, a leta 1976 je upor v Sowetu poveljal celemu svetu, da apartheid ne more zmagati. Afričani so plačali to sporočilo s 500 mrtvimi. Letos, junija, je ob četrti obletnici Soweta prišlo mimo bele cenzure novo sporočilo: 60 mrtvih in 200 ranjenih.

Tokrat je v svet vsebovala nekaj pomembnih novosti: žrtve so bili mestici, ki so bili doslej privilegirani v primerjavi s črnim prebivalstvom. Dva tedna pred tem novim pokolom, pa so v dveh važnih industrijskih objektih eksplozivne prebe bombe afriškega gibanja. Črnoptlo prebivalstvo torej ni več samo v svojem uporu. Gibanje je v dveh desetletjih po Sharpevillu organizacijsko in idejno doseglo. Bombe v tovarnah niso opozorilo le belim oblastem v Južni Afriki, ampak predvsem njihovim političnim in ekonomskim zaveznikom v Washingtonu, Londonu, Parizu, Bonnu in Tokiu.

Sporočilo so gotovo razumeli tudi beli rasistični voditelji, saj jih ni našlo nepriljubljene; že dalj časa izvajajo načrt, s katerim mislijo neutralizirati afriško opozicijo. To naj bi dosegli z dodelitvijo navidezne neodvisnosti vrsti majhnih in šibkih držav, kjer bi se črno prebivalstvo lahko ločeno in «svobodno» razvijalo. Nekak po mnenju nekaterih izvedencev je že prepoznano, Verižna reakcija afriškega narodno-osvobodilnega gibanja se je že sprožila.

PO DOGOVORU BISAGLIE IN NABIJA

Znatno večja količina alžirskega plina Italiji

Dobavljali ga bodo 18 milijard kubnih metrov na leto

ALŽIR — Alžirska vlada bo dobavljala večjo količino metana Italiji po višji ceni, ki jo morajo še določiti. To je bistvo sporazuma, ki sta ga sklenila italijanski minister za industrijo Antonio Bisaglia in alžirski minister za energijo Belkacem Nabi. Po plinovodu, ki ga je družba ENI speljala s Sicilije do alžirske obale Hassi R'mel, kjer se nahajajo naftna ležišča, bo Alžirija leta 1984 pošiljala Italiji 5,5 milijard kubnih metrov več metana, kot ga sedaj dobavlja. Skupnih 18 milijard kubnih metrov plina bo predstavljalo največjo zmogljivost sedanjega plinovoda.

Sporazum sta podpisala predsednik družbe ENI Alberto Grandi in glavni ravnatelj alžirske naftne družbe Sonatrach Tabti.

Minister Bisaglia se je po podpisu sporazuma srečal z novinarji, katerim je povedal, da se bo morala italijanska vlada sedaj obvezati, da izvede vrsto izboljšav pri sedanjem plinovodu. V prvi vrsti mora dograditi več pogonskih kompresorjev, ki bi povečali hitrost in torej tudi količino dobavljenega metana. Dalje morajo v najkrajšem času dograditi še četrto prago sredozemskemu plinovodu, do konca tega desetletja pa bi morali zmožnost plinovoda kar podvojiti, kar pomeni, da bo Alžirija dobavljala Italiji 36 milijard kubnih metrov plina. To pa bi bilo za Italijo velikega pomena, saj bi na tak način postala zelo važno evropsko središče za razdeljevanje metana.

Nad vsem tem pa preži neznanca cena. Sam Bisaglia pravi, da so si italijanska in alžirska mena s tem v zvezi precej deljena. Alžirski se namreč odločno sklicujejo na dejstvo, da nameravajo povisati ceno metana sorazmerno s ceno nafte (trenutno je cena metana okrog 50 odstotkov nižja).

«Problem pa moramo še proučiti», pravi Bisaglia. «Nanašati se moramo na cene tržnega povpraševanja in upoštevati tudi cene drugih alternativnih goriv».

Uspeh pogodbe je sedaj odvisen od italijanskih pogajanj. Dejstvo pa ostaja, da je cena metana znatno nižja, če ga Italija uvaža iz Alžirije, kot če bi plin sama utekočinjevala.

Sporazum med Italijo in Alžirijo odpira družbi ENI še druga vrata sodelovanja z afriškimi državami, ki so južno od Alžirije in s katerimi je ENI že vzpostavila stike.

Bisaglia se je v Alžiriji srečal še s finančnim, zakladnim in proračunskim ministrom ter s predstojnikom alžirske vlade. Razgovorjali so se tudi o ustanovitvi nove mešane italijansko-alžirske banke.

ANKARA — Politično nasilje je postalo še tragična turška vsakdanost.

njost. Včeraj je v terorističnih atentatih izgubilo življenje 27 oseb, dan prej pa «samo» 21.

Krvav obračun spopadov med črnci in policijo

CAPE TOWN — Ena smrtna žrtev in več ranjenih je krvavi obračun spopadov med policijo in črnimi manifestanti v naselju Guguletu, črnem getu blizu južnoafriškega mesta Capetown. Policijski funkcionar je izjavil, da so na manifestante streljali iz bojnih, da bi začeli kresti po trgovinah ali napadati policiste. Dodal je še, da ne ve, če je protest temopolitih v zvezi z določenimi aspekti šolskega sistema (ki samo poudarja rasistična načela).

BLÖM FONTEIN — Prizivno središče v glavnem mestu južnoafriške pokrajine Oranje je spremenilo na dvajset let zapora smrtno obsodbo črnega voditelja Jamesa Dangiela Mangeja.

PO OBJAVI «TRIPOLSKÉ DEKLARACIJE»

Previdne reakcije o usodi libijsko-sirske združitve

Sovjetska zveza hvali pobudo - Zaskrbljenost v Tel Avivu - Državi bosta z združitvijo ojačali gospodarsko in vojaško moč

MOSKVA — Sovjetska tiskovna agencija TASS je s precejšnjim poudarkom poročala o sirske libijske združitvi. V svojem dopisu iz Damaska sovjetska agencija predvsem navaja 14. točko tripolske deklaracije, ki pravi, da je enotna država del svetovnega osvobodilnega gibanja in «zaveznica vseh socialističnih in osvobodilnih sil, ki se borijo proti sionizmu, rasizmu, imperializmu in proti vsem izkoriščevalnim, napadalnim in reakcionarnim silam. Prav tako sovjetska agencija s posebnim poudarkom prikazuje, da bo nova državna tvorba utrčila fronto nasproti kov campdavidskega sporazuma.

V svetu so za sedaj reakcije skrajno previdne. Nihče neče napovedovati prerane smrti ali uspeha nove državne tvorbe. V povojni zgodovini je edino združenje med Egiptom in Sirijo pod Nasserjevim vodstvom trajala nekoliko dlje.

Prikaz moči Varšavskega pakta

Prehod tankov preko neke reke v sklopu vojaških manevrov «prijateljstvo po orožju 80» (Telefoto AP)

PLO skuša uvesti obvezni nabor za svoje mladince

BEJRUT — V raznih vojaških oporiščih Libanona se v teh dneh zaključuje obvezni nabor mladih Palestincev, za katerega je dala pobudo Organizacija za osvoboditev Palestine PLO. Cilj predstavnikov PLO je izuriti v najkrajšem času vsaj 40.000 mladincev, ki bi se borili proti Izraelcem in proti falangistom, da bi si palestinski narod z bojem pridobil svoje ozemlje, na katerem bi si zgradil svojo samostojno državo.

Dve veji palestinske vojske «Al-fatah» in «Al-asifa» pa medtem nametata nove postojanke po vsem libanonskem ozemlju. Po vestih, ki jih prinaša levičarski bilten «Arab Press Service», ki ga Palestinci izdajajo na Cipru, izhaja, da so pripadniki «Al-asife» že namestili svoje vojaško oporišče v bližini kraja Sosl v severnem delu Iraka.

Po istih vestih izhaja tudi, da so predstavniki «Al-fatah» sprejeli v svoje vrste tudi mladince iz drugih držav, protovoljce, ki niso niti Palestinci. V preteklih dneh so že enote palestinske vojske izvedle vojaške manevre v bližini umetnega jezera Quar'oun na zahodnem predelu pokrajine Abekaa. Medtem pa se boji med skupino falangistov in redno libanonsko vojsko še nadaljujejo z neznajšano silo. V včerajšnjih jutranjih urah je prišlo v kraju Hadath, v bližini Bejruta, do ponovnega streljanja, med katerim je baje izgubilo življenje 7 oseb, okrog 25 pa je bilo ranjenih. Iz dosedanjih virov ne izhaja, kdo je prvi sprožil boj. Voditelj Bachir Gemayel je s tem v zvezi dejal: «Več pripadnikov vojske skuša uvajati razdor, medtem ko bi bilo bolje, da bi se potegovali za varnost Libanoncev».

BUKARESTA — V glavno mesto Rumunije je včeraj prišel egiptovski podpredsednik in Sadatov poseben odposlanec Mohamed Hosni Mubarak.

SAN SALVADOR — Dva duca salvadorskih kmetov je zasedlo salvadorsko katedralo v znak protesta zaradi aretacije 17 sindikalistov.

OD VČERAJ V RECOARO TERME

Študijsko zasedanje o handikapiranih

Uvodno poročilo bivšega ministra Pedinija

(Poseben dopis)

RECOARO TERME — V Toplicah Recoaro Terme je bila včeraj uradna otvoritev 13. italijanskega kongresa za obratno mednarodni vprašanje. Tematika zadeva takrat telesno in duševno prizadete in izbira ni bila le gola naključje, temveč je konkretna priprava na prihodnje leto, ki ga je organizacija Združenih narodov proglasila za mednarodno leto handikapiranih. Kongres je organiziral Institut družbenih ved «Nicolo Rezzara» iz Vicenze pod pokroviteljstvom italijanskega odbora mednarodnega sklada OZN za pomoč otrokom ter katoliške organizacije BICE, ki se ukvarja s temi vprašanji. Po krajšem uradnem pozdravu je besedo prevzel predsednik za komisije pri EGS, ki obravnava probleme mladih, prof. Pedini in prikazal kako države v EGS gledajo na omejen problematiko. Izkazalo se je, da so stališča dokaj različna. Nemčija, Britanija in Luksemburg na primer se upirajo popolni vključitvi

prizadetih otrok v družbo in so po postopitvejši le do tistih, katerih znaki prizadetosti niso tako očitni. Tako na primer še vedno obstaja v Nemčiji zloglasna «sonder schule», ki otrokom gotovo bolj škoduje, kot pa koristijo. To je za njih prvi korak, ki izolacijo, saj po končanem študiju mu ostanejo v delovnem svetu vsa vrata zaprta. Prof. Pedini se je dolgo zaustavil ob obravnavanju stanja handikapiranih v Italiji, kjer je zakon o njihovi vključitvi že tri leta starosten. Priznava, da je to najnovejša specializirana oseba. O tem pa bomo podrobneje poročali v prihodnjih dneh. Za zaključek velja še omeniti besede, ki jih je prof. Pedini izrekel včeraj med svojim predavanjem (čeprav gotovo namerano): «Še sam se za to problematiko nisem nikoli posebno zanimal. Zanimal sem se začel šele pred dobrim mesecem, ko so mi pač poročili to nalogo».

LAURA PERTOT

V ZAČETKU NOVEMBRA V NOVI GORICI

Osmi plenum kulturnih delavcev OF bo v znamenju pisatelja F. Bevka

Priprave na plenum so že v polnem teku - Glavna referata bosta osvetlila politično in literarno delo primorskega ustvarjalca

LJUBLJANA — V prostorih RK SZDL v Ljubljani so se včeraj sestali člani oziroma njihovi predstavniki, operativnega odbora za pripravo 8. plenuma kulturnih delavcev OF, ki bi moral biti predvidoma konec oktobra ali v začetku novembra tega leta v Novi Gorici. Na delovnem sestanku so se enkrat poudarili, da bo letošnji plenum, ki ga organizirajo SZDL Slovenije, RK SZDL Nova Gorica, Društvo slovenskih pisateljev in SAZU ter SKGZ, posvečen 90-letnici rojstva in 10-letnici smrti Franceta Bevka, primorskega družbenopolitičnega delavca in pisatelja. Plenum bo na visoki znanstveni stopnji, k njegovemu

valci oziroma slavisti z obeh strani meje poskrbeti še za vrsto korektur, ki bi tako v popolnosti označili Bevkovo prizadevanje za slovenske pravice na tem delu slovenske zemlje, s posebnim ozirom na njegovo delovanje med obema vojnama, v času druge svetovne vojne in po njej. V ta namen pripravljajo v Novi Gorici razstavo primorskega tiska od začetkov pa do nastopa tiskarstva, poleg nje pa bo tudi razstava Bevkovih del in skic.

V proslavo 90-letnice rojstva in 10-letnice smrti Franceta Bevka se bodo vključile tudi slovenske literarne in družbene revije, saj bosta Primorska srečanja in Sodobnost posvetili celo številko ustvarjanju primorskega pisatelja, pa tudi ljubljanska RTV je pripravila film o Bevkovem portretu, in sicer po scenariju Tonea Pavčka. Film bodo prikazali tudi na plenumu v Novi Gorici. Ob znanstvenem delu, literarnemu večeru, odprtju razstav itd. bo tudi slavnostna akademija, na kateri bodo podelili tradicionalno Bevkovo odličje ter odličje OK SZDL Nova Gorica. 8. plenum kulturnih delavcev OF, katerega se bo udeležilo nad 300 oseb. Plenum, ki bo trajal tri dni, bo zajel tudi celodnevni izlet v Beneško Slovenijo in Režijo, kjer bi se morali udeležiti simpozija, srečati s krajevnimi predstavniki, predvsem pa kulturnimi delavci, ki delujejo v okviru društva «Ivan Trnko» iz Čedad. Skratka, 8. plenum kulturnih delavcev OF bo dokaj natančno osvetlil lik Franceta Bevka in to tudi na področju, ki doslej še niso bila raziskana.

RIJEKA — Dve italijanski ribiški ladji iz Fana in Ancone sta odpluli iz reškega pristanišča potem, ko sta plačali jugoslovanskim oblastem po 4,5 milijona lir globe, ker sta ribarili v jugoslovanskih teritorialnih vodah.

Drzen rop v Londonu

LONDON — Drzen rop sredi bellega dne v neki londonski dragi-

ljarni je včeraj navrgel dvema roparjema izredno vsoto dveh milijard lir. Lastnik ukradenih dragocenosti je izjavil, da je med plenumom tudi znan diamant «Malborough», ki je bil last istoimenske grofice. Samo ta dragulj je vreden, po lastnikovem mnenju, najmanj 400 tisoč funtov šterlingov, kar znaša skoraj milijard lir.

ANKARA — Politično nasilje je postalo še tragična turška vsakdanost.

Dokaz Straussove priljubljenosti

Bavarskega veljaka in krščanskodemokratskega kandidata za kancelerja pričakujejo po Nemčiji nasproti tudi z napisi «Stopp Strauss» (Ustavite Straussa) (Telefoto AP)

NASA BO IZSTRELILA POSEBNO VEŠOLJSKO LADJICO

WASHINGTON — Čez šest mesecev bo ameriška NASA izstrelila posebno «vesoljsko ladjico», ki jo mislijo prvič v zgodovini vesoljskih poletov večkrat izkoristiti. To bi znatno omejilo izdatke za vsako stvar in osebo, ki jo pošljejo v vesolje.

Strokovnjaki trdijo, da bodo s pomočjo ladjice, ki bo lahko povezala z «normalnimi» poleti Zemljo in vesolje, s časom lahko uresničili vesoljsko vozilo, ki bo še bolj poceni: dvigalo. Arthur Clarke, izvedenec v telekomunikacijskih raketah in znan pisatelj (napisal je roman «2001 odisejaja v vesolju»),

je pred dnevi med tiskovno konferenco izjavil, da se bo morala NASA leta 2000 konkretno spopasti z načrtom za izgradnjo vesoljskega dvigala, ki naj bi povezovalo Zemljo z umetnim satelitom. Slednji bi moral biti precej obsežen in mirovati v višini 36 tisoč km nad Zemljo. Za tak načrt pa je brez dveh ma potrebna «hitra» in učinkovita povezava, ki bi jo nudila posebna vesoljska ladjica. Po Clarkovem mnenju bi s podobnim dvigalom postali vesoljski poleti navadna orakla, na Luni in drugih bližnjih asteroidih pa bi se dalo izkoristiti ležišča rudnin.

Kako naj bi zgradilo dvigalo? Clark pravi, da bi bilo treba spustiti s satelita do Zemlje posebno zrak, ki bi jo vedno bolj odebili in bi jo potem lahko prenašala težo zelo hitre električne kabine, s katero bi vozili material in osebe. Na podlagi svojih poznavanj in izkuštev strokovnjak trdi, da je ta izgradnja popolnoma mogoča posebej s sodobnimi izumi na področju umetnih vlaken.

Va vrtno se k sedanjosti. Na vesoljski ladji bosta iz Cape Canaverala, verjetno 10. marca, odpotovala astronauta John Young in Robert Crippen, ki bosta 33-krat

obkrožila svet in nato pristala na pristajalni stezi kalifornijskega vojaškega letališča pri Edwardsu. Tako je v načrtu. Ladja pa lahko zasilo pristane na vsakem večjem mednarodnem letališču.

Revolucionarno «delalo» z raketnimi motorji je pri izgradnji nalezelo na velike probleme, ki se danes — povzročijo že dve leti zamude. John Yardley, pomočnik direktorja NASA, je izjavil, da ladja največja težava pri izdelavi motorjev in pri posebnem sistemu «ploščic» iz izolacijske keramike, ki obkrožajo ogrode ladje.

Opazovalci pa menijo, da je treba pripisati velik delež zamude nesoglasjem med NASA in Pentagonom. Ni namreč povsem jasno — in verjetno tudi nikoli ne bo — koliko bo ladja služila civilnim in koliko vojaškim namenom. Pentagon namreč računa na vesoljsko vozilo, da bi se z njim lahko ustrežno zoperstavil vedno bolj naraščajočemu nadzorovanju vesoljskega prostora s strani Sovjetske zveze. Govori se, da bi s pomočjo ladje Američani lahko oročeno postavili v vesolju posebne satelite, ki bi beležili sovjetske vojaške premike v določenih pokrajinah.